

บทที่ 4

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ตลอดจนศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยโน้มนำ ประกอบด้วย ลักษณะทางประชากร (ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน) ลักษณะทางสังคม (ได้แก่ การศึกษา กลุ่มวิชาชีพ และการมีภาระ) รวมทั้งความเชื่อด้านสุขภาพ ได้แก่ ความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพประจำปี ปัจจัยสนับสนุน (ประกอบด้วย รายได้ของครอบครัว และการได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ) และปัจจัยความจำเป็นทางสุขภาพ (ประกอบด้วย การรับรู้ภาวะสุขภาพตนเองจากการประเมินภาวะสุขภาพของตนเอง และการรับรู้ภาวะสุขภาพของตนเองจากการเจ็บป่วยด้วยโรคประจำตัว) กับพฤติกรรมการตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข และการศึกษาครั้งนี้ได้นำแนวคิดของ Ronald Andersen (1968) ที่เกี่ยวกับรูปแบบการใช้บริการสุขภาพของบุคคลหรือประชาชนมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญๆ 3 ปัจจัย กล่าวคือปัจจัยโน้มนำ ปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยความจำเป็นทางสุขภาพ รวมทั้งได้นำปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยนี้มาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาครั้งนี้ และศึกษาว่าปัจจัยเหล่านี้มีผลต่อพฤติกรรมการตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขอย่างไร โดยตั้งสมมติฐานว่าบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีปัจจัยโน้มนำ ปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยความจำเป็นทางสุขภาพแตกต่างกัน น่าจะมีสัดส่วนของผู้ที่ตรวจสุขภาพประจำปีแตกต่างกัน

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (survey research) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่เป็นตัวอย่าง กล่าวคือ บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลของกรมการแพทย์ กรมควบคุมโรคติดต่อ กรมสุขภาพจิต และกรมอนามัย สังกัดกระทรวงสาธารณสุขปี พ.ศ. 2541 โดยใช้วิธีเลือกตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multistage sampling) แล้วแบ่งโรงพยาบาลออกเป็น 3 กลุ่มตามขนาดของประชากร ได้โรงพยาบาลที่เป็นตัวอย่าง 6 โรงพยาบาล และได้บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่เป็นตัวอย่างจำนวน 500 คน (ประกอบด้วย แพทย์ ทันตแพทย์ และเภสัชกร 54 คน พยาบาล 237 คน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข 117 คน และลูกจ้างประจำหรือผู้ช่วยเหลือคนไข้ 92 คน) ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเสนอต่อผู้อำนวยการโรงพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข พร้อมทั้งประสานงานกับผู้อำนวยการในโรงพยาบาลที่เป็นตัวอย่าง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่เป็นตัวอย่าง แล้วดำเนินการเก็บ

รวบรวมข้อมูลจากบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่เป็นตัวอย่าง ตลอดจนการบรรณาธิกรแบบสอบถามที่บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขกรอกแล้ว เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิด ทฤษฎีและผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขในโรงพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุขที่ไม่ใช่โรงพยาบาลที่เป็นตัวอย่าง คือบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขในโรงพยาบาลศรีธัญญา กรมสุขภาพจิต สังกัดกระทรวงสาธารณสุข จำนวน 40 คน เพื่อดูความชัดเจน ความเข้าใจในข้อคำถามแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริง และแบบสอบถามประกอบด้วย 4 ส่วน ดังนี้ แบบสอบถามในส่วนของที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป (ปัจจัยโน้มนำ) ของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากร (ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ สมรส และสมาชิกในครัวเรือน) ลักษณะทางสังคม (ได้แก่ การศึกษา กลุ่มวิชาชีพ และการมีภาระ) ลักษณะคำถามเป็นแบบเติมคำ และแบบตรวจรายการ แบบสอบถามในส่วนที่ 2 ปัจจัยสนับสนุนและพฤติกรรมตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ รายได้ของครอบครัว การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ และพฤติกรรมตรวจสุขภาพประจำปี ลักษณะคำถามเป็นแบบเติมคำ และแบบตรวจรายการ แบบสอบถามในส่วนที่ 3 ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพประจำปี ลักษณะของข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่า โดยใช้คำถามแบบมีตัวเลือก 3 ตัวเลือก คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ และไม่เห็นด้วย ข้อคำถามมีจำนวน 10 ข้อ เป็นข้อคำถามทางบวกจำนวน 5 ข้อ และเป็นข้อคำถามทางลบ 5 ข้อ แบบสอบถามในส่วนที่ 4 ปัจจัยความจำเป็นทางสุขภาพ ประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับการประเมินภาวะสุขภาพของตนเอง และการเจ็บป่วยด้วยโรคประจำตัว ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบเติมคำ และแบบตรวจรายการ ส่วนการวิเคราะห์และการนำเสนอข้อมูลใช้จำนวนตัวอย่างและอัตราร้อยละแสดงลักษณะทั่วไปของข้อมูล และวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบหลายตัวแปรระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามด้วยวิธีการวิเคราะห์การจำแนกพหุ (multiple classification analysis หรือ MCA)

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาพฤติกรรมตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขในโรงพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุขครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบหลายตัวแปรระหว่างปัจจัยโน้มนำ ปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยความจำเป็นทางสุขภาพกับพฤติกรรมตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขโดยการวิเคราะห์

การจำแนกพหุ ซึ่งได้ข้อค้นพบว่าบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขมีพฤติกรรมการตรวจสุขภาพประจำปีมากกว่าครึ่งหนึ่งคือร้อยละ 53.4 (ค่า Grand Mean เท่ากับ 0.534) และตัวแปรภายใต้ปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ≤ 0.05 ทั้งก่อนและหลังควบคุมตัวแปรอิสระตัวอื่นๆ ได้แก่ อายุ ความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพประจำปี และการได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ (สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมวลชนและสื่อบุคคล) โดยพบว่าบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป มีพฤติกรรมการตรวจสุขภาพประจำปีสูงกว่าบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีอายุ 30-39 ปี และอายุ 20-29 ปี ตามลำดับ และบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพประจำปีในระดับสูง มีพฤติกรรมการตรวจสุขภาพประจำปีสูงกว่าบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพประจำปีในระดับต่ำ ส่วนบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ (สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมวลชนและสื่อบุคคล) มีพฤติกรรมการตรวจสุขภาพประจำปีสูงกว่าบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ (สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมวลชนและสื่อบุคคล)

ส่วนผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้ง 3 ปัจจัยดังกล่าวข้างต้นกับพฤติกรรมการตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข มีข้อค้นพบโดยการพิจารณาจากตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีรายละเอียดซึ่งสรุปได้ (ตารางที่ 6) ดังนี้

1. เพศของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขแปรผันตามพฤติกรรมการตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข กล่าวคือบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขหญิง มีสัดส่วนของผู้ที่ตรวจสุขภาพประจำปีสูงกว่าบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขชาย เป็นไปตามสมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ≤ 0.05 ทั้งก่อนและหลังควบคุมตัวแปรอิสระตัวอื่นๆ

2. อายุของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขแปรผันตามพฤติกรรมการตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข กล่าวคือ บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีอายุมากกว่า มีสัดส่วนของผู้ที่ตรวจสุขภาพประจำปีสูงกว่าบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ≤ 0.05 ทั้งก่อนและหลังควบคุมตัวแปรอิสระตัวอื่นๆ

3. สถานภาพสมรสของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขไม่แปรผันตามพฤติกรรมการตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข กล่าวคือ บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีสถานภาพสมรส มีสัดส่วนของผู้ที่ตรวจสุขภาพประจำปีสูงกว่าบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีสถานภาพโสด ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้ แต่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ≤ 0.05 และหลังจากควบคุมตัวแปร

อิสระตัวอื่นๆ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้ง 2 นี้ ยังคงมีทิศทางที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้ และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ≤ 0.05

4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขแปรผันตามพฤติกรรมการตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ≤ 0.05 ทั้งก่อนและหลังควบคุมตัวแปรอิสระตัวอื่นๆ

5. การศึกษาของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขไม่แปรผันตามพฤติกรรมการตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้ และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ≤ 0.05 ทั้งก่อนและหลังควบคุม ตัวแปรอิสระตัวอื่นๆ

6. กลุ่มวิชาชีพของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขไม่แปรผันตามพฤติกรรมการตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้ และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ≤ 0.05 ทั้งก่อนและหลังควบคุม ตัวแปรอิสระตัวอื่นๆ

7. การมีภาระของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขไม่แปรผันตามพฤติกรรมการตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข กล่าวคือบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีภาระ มีสัดส่วนของผู้ที่ตรวจสุขภาพประจำปีสูงกว่าบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ไม่มีภาระ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้ และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ≤ 0.05 ทั้งก่อนและหลังควบคุม ตัวแปรอิสระตัวอื่นๆ

8. ความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขแปรผันตามพฤติกรรมการตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข โดยบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพประจำปีในระดับสูง มีสัดส่วนของผู้ที่ตรวจสุขภาพประจำปีสูงกว่าบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพประจำปีในระดับต่ำ เป็นไปตามสมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ≤ 0.05 ทั้งก่อนและหลังควบคุมตัวแปรอิสระตัวอื่นๆ

9. รายได้ของครอบครัวของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขแปรผันตามพฤติกรรมการตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข โดยบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีรายได้ของครอบครัวในระดับสูงกว่า มีสัดส่วนของผู้ที่ตรวจสุขภาพประจำปีสูงกว่าบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีรายได้ของครอบครัวในระดับต่ำกว่า

ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ≤ 0.05 ทั้งก่อนและหลังควบคุมตัวแปรอิสระตัวอื่นๆ

10. การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ (สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมวลชน และสื่อบุคคล) ของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขแปรผันตามพฤติกรรมการตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข โดยของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ มีสัดส่วนของผู้ที่ตรวจสุขภาพประจำปีสูงกว่าบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ≤ 0.05 ทั้งก่อนและหลังควบคุมตัวแปรอิสระตัวอื่นๆ

11. การรับรู้ภาวะสุขภาพตนเองจากการประเมินภาวะสุขภาพของตนเองของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขแปรผันตามพฤติกรรมการตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข โดยบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีการรับรู้ภาวะสุขภาพตนเองจากการประเมินภาวะสุขภาพของตนเองว่าสุขภาพไม่ดี มีสัดส่วนของผู้ที่ตรวจสุขภาพประจำปีสูงกว่าบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีการรับรู้ภาวะสุขภาพตนเองจากการประเมินภาวะสุขภาพของตนเองว่าสุขภาพดี ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ≤ 0.05 ทั้งก่อนและหลังควบคุมตัวแปรอิสระตัวอื่นๆ

12. การรับรู้ภาวะสุขภาพของตนเองจากการเจ็บป่วยด้วยโรคประจำตัวของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขแปรผันตามพฤติกรรมการตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข โดยบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีการรับรู้ภาวะสุขภาพของตนเองว่ามีการเจ็บป่วยด้วยโรคประจำตัว มีสัดส่วนของผู้ที่ตรวจสุขภาพประจำปีสูงกว่าบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขที่มีการรับรู้ภาวะสุขภาพของตนเองว่าไม่มีการเจ็บป่วยด้วยโรคประจำตัว ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการศึกษาที่ตั้งไว้ แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ≤ 0.05 ทั้งก่อนและหลังควบคุมตัวแปรอิสระตัวอื่นๆ

ตารางที่ 6 สรุปความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยโน้มนำ ปัจจัยสนับสนุน และปัจจัยความจำเป็นทางสุขภาพกับพฤติกรรมการตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขเมื่อควบคุมด้วยตัวแปรอิสระตัวอื่นๆ โดยการวิเคราะห์การจำแนกพหุ

ตัวแปรอิสระ	สมมติฐานที่ตั้งไว้	มีนัยสำคัญ
ปัจจัยโน้มนำ		
1. ลักษณะทางประชากร		
เพศ	เป็นไปตาม	-
อายุ	เป็นไปตาม	*
สถานภาพสมรส	ไม่เป็นไปตาม	-
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	เป็นไปตาม	-
2. ลักษณะทางสังคม		
การศึกษา	ไม่เป็นไปตาม	-
กลุ่มวิชาชีพ	ไม่เป็นไปตาม	-
การมีภาระ	ไม่เป็นไปตาม	-
3. ความเชื่อด้านสุขภาพ		
ความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพประจำปี	เป็นไปตาม	*
ปัจจัยสนับสนุน		
รายได้ของครอบครัว	เป็นไปตาม	-
การได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ	เป็นไปตาม	*
ปัจจัยความจำเป็นทางสุขภาพ		
การประเมินภาวะสุขภาพของตนเอง	เป็นไปตาม	-
การเจ็บป่วยด้วยโรคประจำตัว	เป็นไปตาม	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ≤ 0.05

- ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ≤ 0.05

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้มีข้อเสนอแนะหลักอยู่ 2 ประเภท คือ

1. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยต่อไป

1.1 การเลือกตัวอย่างควรเลือกบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขจากทุกแห่งของโรงพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุขทั่วประเทศเพื่อให้เห็นภาพรวมทั้งแท้จริงในส่วนที่เกี่ยวกับการตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ประกอบการวางแผนและการจัดทำโครงการด้านการป้องกันโรคและการส่งเสริมสุขภาพของตนเองในส่วนที่เกี่ยวกับการตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขต่อไป

1.2 ในส่วนของการตรวจสุขภาพประจำปี ควรศึกษาเพิ่มเติมด้วยว่าได้ตรวจสุขภาพเกี่ยวกับอะไรบ้างและผลการตรวจเป็นอย่างไร เช่น ตรวจวัดความดันโลหิต ตรวจหมู่เลือด ตรวจเม็ดเลือดแดง เม็ดเลือดขาวและเกล็ดเลือด ตรวจระดับน้ำตาลในเลือด ตรวจปัสสาวะเพื่อดูระดับน้ำตาลในปัสสาวะ ตรวจเอ็กซเรย์ปอด ตรวจมะเร็งปากมดลูกและตรวจมะเร็งเต้านมโดย Mammogram ตรวจมะเร็งต่อมลูกหมากในเพศชาย ตรวจกรดยูริกเพื่อดูว่าเป็นโรคเก๊าท์หรือไม่ เป็นต้น

1.3 ควรใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลในเชิงคุณภาพประกอบการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือและใกล้เคียงความเป็นจริง

1.4 จากผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ พบว่าพฤติกรรมการตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ เช่น อายุ ความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพประจำปี และการได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ ดังนั้นจึงควรให้ความสำคัญกับปัจจัยดังกล่าว เพื่อช่วยให้การวางแผนและการจัดทำโครงการด้านการป้องกันโรคและการส่งเสริมสุขภาพของตนเองในส่วนที่เกี่ยวกับการตรวจสุขภาพประจำปีของบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

2.1 กระทรวงสาธารณสุขควรมีการรณรงค์ เผยแพร่ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องประโยชน์ของการตรวจสุขภาพประจำปี รวมทั้งการสร้างเสริมทัศนคติที่ดีต่อการตรวจสุขภาพประจำปีแก่บุคลากรของกระทรวงเองให้มากขึ้น

2.2 หน่วยงานทุกระดับของกระทรวงสาธารณสุข ควรกำหนดนโยบายให้บุคลากรของกระทรวงได้รับการตรวจสุขภาพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้งหรือเป็นประจำทุกปี พร้อมทั้งจัดโอกาสและสถานที่ที่จะไปตรวจสุขภาพประจำปีให้เหมาะสม

2.3 โรงพยาบาลต่างๆ ของรัฐควรปรับเปลี่ยนระบบบริการเพื่อการตรวจสุขภาพประจำปีให้เอื้อต่อผู้มาตรวจซึ่งเป็นคนปกติไม่ได้ป่วยให้รวดเร็วยิ่งขึ้น และให้ครอบคลุมสุขภาพทุกระบบรวมถึงสมรรถภาพทางกายและจิตด้วย ควรจัดให้มีกลุ่มสนทนาเพื่อให้ข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพ และให้คำปรึกษาแนะแนวเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพ โดยอาจแยกระบบบริการการตรวจสุขภาพประจำปีออกจากผู้ป่วยทุกๆ ไป หรืออาจจัดหน่วยบริการไปถึงสถานที่ทำงานหรือจัดรูปแบบอื่นๆ ที่มีประสิทธิภาพกว่าปัจจุบัน รวมทั้งค่าบริการที่สามารถเบิกจากหน่วยงานได้ โดยที่ข้าราชการไม่ต้องจ่ายเงินก่อน ตลอดจนการปรับลดราคาค่าตรวจพิเศษที่ไม่สามารถเบิกจากหน่วยงานได้

2.4 กระทรวงสาธารณสุขควรเสนอให้กระทรวงการคลังขยายขอบเขตอัตรา
การเบิกจ่ายค่าตรวจสุขภาพประจำปี และรวมค่าตรวจพิเศษที่จำเป็นไว้ด้วย

2.5 กระทรวงสาธารณสุขควรณรงค์เจาะกลุ่มเป้าหมายที่ไม่เคยตรวจสุขภาพประจำปี กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มที่มีอายุน้อย เป็นต้น โดยการให้ความรู้ เพื่อให้มีความเข้าใจ มีความตระหนัก และผลักดันให้มีการสนับสนุนจากหน่วยงานทุกระดับ รวมถึงเพื่อนร่วมงานด้วย